

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICAN

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

PERLA, 2.—REUS
TELÈFON N.º 168

NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
EN GARANTIA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 176

Reus, dijous 1 d'Agost de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre.
Estranger. 9'—

Número solt 5 cèntims

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista **Francesc Figuerola**

DE L'HOSPITAL CIVIC-MILITAR i DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGIA i BACTERIOLOGIA
i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12 - Reus. Consulta de 3 a 5

Aniversari

Cumpleix avui un any que la nostra Patria solfé pinyenta dolor amb la pèrdia del gran pàtrici don Enric Prat de la Ribera.

El buit que deixà el primer president de la Mancomunitat de Catalunya és dels que no s'omplen fàcilment, com tampoc fàcilment s'obliden les seves doctrines, que no en va fou un gran definidor i mestre dels mestres en nacionalisme, l'home motor quina maravillosa tasca tant contribuï a l'expansionisme del catalanisme i de la cultura de la nostra terra.

Els seus articles polítics que restaran com model de sàbies orientacions; la seva «Nacionalitat Catalana», l'Institut d'Estudis Catalans la Diputació barcelonina, i la Mancomunitat són els pregoners de la seva fama. Les generacions futures, quan honorin la memòria dels ciutadans benemèrits que hauran contribuït a la deslliurança de Ca-

talunya, amb tota seguretat que hi juntaran amb justícia el nom gloriós d'En Prat de la Ribera.

CRÒNICA ESTRANGERA

El comte Hertling a Bèlgica

El viatge del comte Hertling a Bèlgica està sens dubte relacionat amb les seves darreres declaracions sobre la qüestió belga, fetes davant la comissió principal del Reichstag. Hom va deduir d'aquelles declaracions que l'Alemanya estava disposada a acceptar, com a una de les bases de la pau futura, la restauració plena de l'Estat belga. I així fou considerat com una rectificació de les promeses fetes anteriorment pel Govern de Berlín i per les autoritats alemanyes de Bèlgica sobre la creació d'un Estat de Flandes.

De segur que els elements separatistes flamencs, agrupats entorn del «Consell de Flandes», s'han

sentit dolorosament impressionats per les declaracions del canceller, i hauran fet gestions perquè el comte Hertling expliqui les seves paraules en sentit favorable a les tendències del dit Consell.

Traslladant-se a Brussel·les, el canceller haurà volgut estudiar personalment la qüestió. Per a no deixar els separatistes flamencs sota la impressió desagradable produïda per les seves declaracions al·ludides, ha dit el comte Hertling que segueix la política marcada pels seus antecessors a la cancelleria. Això pot voler dir que manté el pensament de fer de Flandes un Estat independent, lligat a l'Alemanya per convencions econòmiques o potser militars.

Pero el cas és que aquest pensament es contradí amb les declaracions del comte Hertling. Si es creés un Estat independent flamenc, és evident que la Bèlgica no podria ésser restaurada en la seva integritat.

La brevetat mateixa de les frases pronunciades sobre aquest punt pel canceller amb motiu del seu viatge a Brussel·les, prova que el Govern alemany veu ara amb cert escepticisme les possibilitats de la creació d'un Estat flamenc independent. L'obstacle que s'hi oposa és doble: d'una banda, la certitud que els aliats i adhoc l'opinió neutral estan per la restauració pura i simple de la Bèlgica, deixant que valons i flamencs solucionin ells mateixos

BANC DE REUS

de Descomptes i Préstams

Ens encarreguem de tota classe d'ordres de Borsa per a totes les places d'Espanya.

Paguem els cupons Deuda Amortitzable, 5 per 100, venciment 15 Agost.

Comprem i venem paper estranger a entregar a la comoditat del client, dintre d'un plaç màxim de tres mesos sense interessos.

AGENCIES A FALSET I MORA D'EBRE

llur vell plet; d'altra banda, l'oposició que la gran majoria de flamencs mateixos fan avui a la idea de separar-los de la Valonia, per a constituir un nou Estat.

Es probable que, en fer les seves declaracions davant la comissió del Reichstag, el comte Hertling es proposés afavorir la causa de la pau. Hi ha a Alemanya, especialment als partits d'esquerra, alguns elements per als quals la clara afirmació que l'Alemanya accepta la restauració de Bèlgica, ha de facilitar la política pacifista. Els fets, fins ara, semblen demostrar que aqueixa creença és infundada. La Entente ha fet com aquell que no s'enterava de les paraules del canceller. I el Govern belga de l'Havre, per boca del seu primer ministre, Cooreman, ha declarat que la Bèlgica està resolta a establir les seves futures relacions internacionals d'acord complet amb les potències de l'Entente, al costat de les quals lluita avui.

I és que els problemes de la gran guerra, són avui solidaris, i no poden ésser ja deslligats. La qüestió de Bèlgica, tot éssent fonamental, no és avui sino una de tantes qüestions com la guerra ha plantejat. Aquestes qüestions seran resoltes en bloc, diguem-ho així.

El sentit de la llur solució serà imposat pel desenlleç de la lluita mundial i presentarà una orientació general i concordant.

A. ROVIRA i VIRGILI.

Notes obreres

La vaga de Peñarroya solucionada

Dilluns es declararen en vaga i dimarts estava ja solucionada.

L'intervenció d'En Luci Martínez, delegat de la Unió General de Treballadors, i d'En Llana, secretari de la Federació nacional minera ha estat eficaç i ha merescut l'aplauso de la premsa. S'ha demostrat, doncs, una vegada més, que el qualificatiu d'agitadors donat als militants obrers més actius, no és altra cosa que un lloc comú dels periòdics mal anomenats defensors de l'ordre.

Durant el dia de la vaga les tavernes permanexeren tancades.

Els miners han conseguit un augment de sou de 25, 50, i 75 cèntims, segons la edad o sexe. Als obrers de l'interior de les mines de hulla, se'ls hi ha augmentat en una pesseta el jornal i la prima de guerra passa a ésser també jornal.

De la solució se'n donà compte en actes públics celebrats a Delmeza i Peñarroya, havent aprovat els obrers la conducta dels seus representants.

Es de fer notar que, malgrat de lo que déien certs periòdics, els mateixos periòdics de sempre, respecte a la manca d'unanimitat entre els obrers, el paro fou complet.

Per als orfes de la guerra

Per a portar a terme la idea de hostatjar en aquesta ciutat a un determinat nombre de nens, orfes de la guerra, la Comissió de Govern de l'Excm. Ajuntament convocà a les classes adinerades de la població, les quals, després d'aplaudir la iniciativa, es constituïren en Junta de Patronat i nomenaren del seu si una Comissió Executiva.

A la primera reunió que celebrà aquesta Comissió Executiva, hi fou convocada la Premsa de la localitat. Els representants de la mateixa, unànimement, oferiren a la Comissió el seu més decidit concurs i designaren a dos companys per a representar-la en el sí de l'esmentada Comissió.

Aquesta ha començat a treballar, havent visitat als consuls a Tarragona de les nacions en guerra i posat en relació amb la Junta de les Cases Clares de Barcelona.

A la simpàtica nota que están donant varies ciutats de Catalunya, Barcelona al cap, acullint a un cert nombre de nens francesos i belgues, víctimes ignocents de l'imperialisme alemany, Reus no hi podia mancar. La ciutat del Camp sabrà complir amb els deures que li imposen els seus mai desmentits sentiments filantròpics.

RECLAMACIÓ A TESA

Al ministeri d'Estat han facilitat la següent nota:

«Com resultat de la reclamació feta per l'embaixador de S. M. a Berlín davant del Govern alemany amb motiu de l'enfonzament del vaixell espanyol «Sardinero», el departament imperial de Negocis estrangers, amb data 6 del passat juliol, dirigí una nota al nostre representant diplomàtic expressant el pregó sentiment que el fet havia produït al Govern imperial i mostrant-se disposat a indemnitzar els interessats espanyols pels danys sofrerts a conseqüència de l'enfonzament del citat vaixell, proposant que dos pèrits, un espanyol i l'altre alemany, fixin l'import de la indemnització.»

DEL CERTAMEN DE L'AGRUPACIÓ HORACI

Ventatges que la cultura

: pot reportar a l'obrer :

Lema: La cultura és força i riquesa
(ACABAMENT)

Un obrer que per la seva cultura logri vendre a un alt preu la seva força de treball, li son permesos certs plaers de la vida que sempre seran negats a l'obrer que per la seva incultura hagi d'entregar se al primer que posi un preu irrisori a la seva ineptitud.

Les delícies de l'amor, la santa pau de la llar, la dolcesa de la vida conjugal, sols a l'obrer culte son permesos. Com podrà gaudir-ne el treballador que continuament es vegi assediad pel fantasme de la fam? Quin encant trobarà en la vida, l'home que per necessitat hagi d'enviar la seva muller a la fàbrica, amb el perill de malmetre la propia salut i la dels fills?

I aixó és evitable adquirint cultura. Una classe obrera culta fa valdre el seu dret a la vida, i prepara una vida millor per a les noves generacions. Sab defensar-se de tots aquells paràsits que viuen a costa d'ella. Sab inposar millores als governs. Què si no la cultura de la classe obrera ha lograt tota la serie de lleis protectores que integren la legislació dels Estats? I noti's que com més alt és el nivell cultural del proletariat d'una nació, major preocupació i més beneficis alcancen dels seus respectius governs.

En una nació quina classe obrera hagi alcançat un relatiu desenrotll cultural, no es concebeix aquesta vergonya de que un obrer parat, o inútil, hagi de recórrer a la caritat pública per a no morir de fam.

Per la cultura, la classe obrera lograda respecte dels governs; no seran possible les immoralitats que avui perpetra la classe dominant; no seran possible les humiliacions,

les indignitats, les injustícies que avui soporta el proletariat, perque l'acció de la minoria intel·ligent està frenada per la força d'inercia que representa una majoria abocada a una ignorancia desesperant. Per la cultura, la classe obrera lograda gaudir del fruit del seu treball, del que avui és expoliada per una classe organitzada per mantenir la seva dominació. Per la cultura, la classe obrera esborrará la suprema injusticia que significa el contrast entre el més alt refinament del luxe i la més abjecta miseria. Per la cultura, la classe obrera lograda retornar la bellesa als cossos de les seves esposes, de les seves germanes i estimades; que avui els hi marceix l'afany devorador dels expoliadors. Per la cultura, la classe obrera retornarà el vigor a la raça, ja que els seus fills no seran malmesos pel treball de les mares quan els porten en les entranyes, i seran cuidats amb amor, un cop nascuts, per la generositat de tots. Per la cultura, la classe obrera lograda convertir aquesta societat injusta d'amor i esclaus, amb una societat d'homes treballadors, intel·ligents i honrats. En conclusió, la cultura pot transformar radicalment la vida de l'obrer, i amb ell, la de les nacions. Pot produir-li el millorament material i despertar-li les facultats psíquiques immediatament; pot emancipar-lo de l'esclavitud economica i permetre-li el ple disfrut d'aquelles facultats, en darrer terme:

No volem acabar aquest esboç sens abans fer notar que la cultura de l'obrer, ha d'ésser obra, quan menys en part essencialíssima, del seu propi esforç. Que no esperi que una força oculta el doti de cultura, si no hi posa tota la seva voluntat en adquirir-la. «La part més important de l'educació de l'home—ha dit Walter Scott—és aquella que ell mateix es proporciona».

Tots els obrers haurien de gravar aquestes paraules en llun memoria, i fer-ne article de fe.

Perque malgrat totes les restriccions que l'organització actual del món li imposen, l'obrer té avui nombroses facilitats d'instruir-se, d'adquirir una vasta cultura. Un bon instrument de cultura per als obrers son les institucions de caràcter cultural. Totes les ciutats de relativa importancia compten amb una o més associacions d'aquest caràcter. Allí troba lo millor que pot anhelar: una biblioteca. Una biblioteca és una catedra oberta a tots els homes, per on desfilen tots els genis, on se troba tota la riquesa espiritual que el món ha produït. S'hi troben també les biografies dels grans homes, exemples vivents dels miracles que la cultura pot realitzar, doncs gairebé tots son de origen humil, i s'han elevat pel seu perseverant esforç, enriquint la personalitat amb l'adquisició de cultura.

Ademés dels llibres, aquestes associacions culturals posen a disposició de l'obrer una premsa seleccionada, que és un altre instrument de cultura força apreciable. Per ella s'informa de lo que fan els germans de tot el món, i fa naixer l'estimul d'imitar-los. Per ella sabem lo que eren aquelles grans cooperatives belgues, obra monumental de la cultura obrera.

Es doncs, manca de voluntat, és perque no vol, l'obrer que no s'instrueix. Perquè, quin obrer serà que no pugui satisfer les modestíssimes quotes que exigeixen aquestes associacions, a canvi de beneficis tan remarcables?

A. MARTI BAIGES.

(Treball guanyador d'un accésit al premi de don Evarist Fàbregas i Pàmies).

Notes polítiques

L'amnistia

Per l'autoritat militar d'aquesta regió s'han concedit els beneficis de la llei d'amnistia a Francisco Munné Molins, D. Salvador Jordán Doré, Jaume Montané Faiget, Jacinta Villarroya Gabaldá, Manuel Bádenas Riera, Jaume Barba Comerma i Casimir Díez Sanz.

Bertrán i Musitu subsecretari?

Sembla confirmar-se que el senyor Cambó es proposa elevar a la subsecretaria de Foment al diputat regionalista senyor Bertrán i Musitu.

Conducta prudent

Una Comissió del partit republicà, de Bilbao, ha visitat al governador expressant-li el seu propòsit de publicar una nota condemnant els desordres que es cometien pels seus afiliats, recomenant los no usin armes i que s'apartin dels llocs freqüentats pels seus adversaris polítics, a fi d'evitar colisions.

REMITIT

Reus 31 Juliol 1918.

Sr. Dr. de FOMENT.

Li agrairé l'inserció de les adjuntes ratlles.

Amb mercès anticipades quedo son att. servidor,

Aniceto Palau.

A l'Escorxador d'aquesta ciutat hi succeeixen una sèrie d'anomàlies que bé podríem calificar d'escàndols de favoritisme. Com els suposo ignorats de la major part de l'opinió pública, i penso que, quan no s'hi posa remei els deuen també ignorar els senyors regidors, me crec en el deure de divulgar-los per a que terminin d'una vegada, que ja seria hora.

Els amics del conserje de dit Matadero hi porten a l'hora que volen el bestiar de llana i pèl destinat al sacrifici, a pesar de lo que ordena

el Reglament, ja que el Reglament es fa complir als qui no disfruten de l'amistat i protecció del referit conserje.

El Reglament prohibeix terminantment als empleats negociar amb el bestiar i amb els productes de l'excorsar, però això no vol dir que n'hi hagi de prou tranquils per a comprar determinades vísceres, acaparar-les, per compte d'un industrial que les manipula en la seva fàbrica.

També està prohibit donar al consum el merrinchó de les vaques, doncs les disposicions vigents manen que sigui inutilitzat; malgrat aquesta prohibició, se'n inutilitzen molt pocs, i els venen algunes menuderes.

Així mateix no poden els empleats del Matader percebre cap quantitat per gratificació, propina, etcètera, i no obstant el conserje percebeix quantitats dels propietaris de tocinos i d'alguns abasteixedors.

Ni ha prou? Prou i massa, però encara n'hi ha més que podrà averiguar tothom que tingui interès en sanejar l'administració municipal.

ANICETO PALAU.

SECCIO OFICIAL

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 31 DE JULIOL

NAIXEMENTS

Maria Madurell Ferré.—Mercé Roig Pocerull.—Roser, Domingo Casas.—Josep Giménez, Ferré.—Josep Cirera Roig.

DEFUNCIONS

Isabel Prats Odena, 79 anys, Abadía, 14.—Josep Roig Cavaldá, 7 mesos, Sant Pancraci, 3.—Dolors Soler Florensa, 40 anys, Manicomí.—Pere Cavallé Nadal, 65 anys, Pla Castell, 6.—Joaquina Borrrell Sedó, 72 anys, Germanetes Pobres.

MATRIMONIS

Cap.

Institut general i tècnic de Reus

ANUNCI

Curs de 1918 a 1919.—Ensenyança no oficial no col·legrada

Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes que desitgin donar validesa acadèmica a les assignatures cursades per dita ensenyança haurán de matricular-se en el mes d'agost pròxim. An aquest efecte presentarán la sol·licitut al senyor Director en imprés que se'ls facilitarà a Secretaria, acompanyada de la cédula personal els que per la seva edat estessin obligats a aixó, certificat de vacunació i els drets següents:

Per cada assignatura.—Paper de pagos a l'Estat, 12 ptes.; Metàlic per drets d'expedient, 2'50 ptes.; ademés tants timbres mòbils de 10 cèntims com assignatures comprengui la inscripció més un.

Si alguna de les assignatures fos la de Gimnàs, Dibuix o Caligrafia aleshores abonarán 11 pessetes en paper de pagos, 3'50 ptes. en metàlic i lo demés que queda citat.

Les matricules d'honor se sol·licitarà la seva aplicació en el mateix plaç.

INGRES.—Els que desitgin examinar-se d'ingrés en el mes de setembre, verificarán la matrícula igualment en el pròxim mes d'agost, dirigint la sol·licitut al senyor Director en imprés que se'ls facilitarà a Secretaria; havent d'acompanyar a la mateixa, partida de naixement del Registre civil, certificat de trobar-se vacunat i la cédula personal els que per l'edat estiguin obligats a exhibir-la i la més cinc pessetes en paper de pagos a l'Estat, 2'50 en metàlic i un timbre mòbil de 10 cèntims.

Hora de despatx: de 10 a 11.

D'ordre del senyor Director.

Reus 16 Juliol de 1918.—El Secretari acctal., Ernest Portuondo.

Professor de Francès i Anglès

Ofereix explicar-los en català. Traducció i redacció de correspondència. Acceptarà col·locació. Castellar 3.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus
Observacions Meteorològiques
 DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corretgit a 0°.	749.6	749.8	
TERMÒMETRE	Màxima Sol. . .	36.5	
	Ombra . . .	27.8	
	Mínima Sol. . .		
	Ombra . . .	18.3	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec. .	26.3	27.9
	Idem humit. . .	21.7	21.8
Humitat relativa de l'aire.	68.0	58.7	
Tensió del vapor acuós. . .	17.0	16.3	
ANEMÒMETRE	Direcció del vent.	Calma	S
	Velocitat del vent.	186.	22.
Pluviòmetre.			
Evaporímetre.	6.3	3.0	
Estat del cel.	Ras	Ras	

Avís d'Administració

IMPORTANT

La crítica situació que estan travessant totes les publicacions periodístiques i de una manera especial les de localitats secundàries, ha fet que nosaltres arribessim al màxim dels esforços. Avui no podem continuar servint diàriament la nostra publicació sense augmentar els preus als abonats, i ans que decidir-nos per aquesta solució, hem preferit aquesta altra: suprimir, per mentres durin les actuals i difícils circumstàncies, la publicació de FOMENT un dia a la setmana que, si no n'hi ha cap de festiu, serà el divendres, començant demà.

Esperem que nostres abonats aprovaran la nostra solució i a l'ensem ens perdonaran la petita falta que representa, petita davant del gros servei que ens presta,

ja que d'ella depèn la vida econòmica d'aquesta modesta publicació.

Tan prompte es normalitzi el preu del paper, prometem recompensar amb escreix el sacrifici que ara sol·licitem dels nostres abonats.

A primeres hores de la tarda de ahir fou recullit en estat agonitzant de sota el pont de la carretera que uneix aquesta ciutat amb la vila de Castellvell, l'intel·ligent jove llicenciat en filosofia i lletres i distingit amic nostre, En Pere Tost Puigbonet, el qual havia vingut de Nava del Rey, ont exerceix la seva carrera, per a passar al costat dels seus pares, els coneguts estanquers de Castellvell, les vacances d'estiu.

Fou curat de primera intenció pel metge senyor March, i després amb la camilla de la Creu Roja fou conduït a la seva llar.

Aquesta desgracia ha sigut molt sentida en nostra ciutat, on el mentat jove comptava amb nombroses relacions, i no cal dir la consternació que ha causat entre els seus conveïns de Castellvell, car era distingit i apreciat de tot el poble.

Per manca de número ahir l'Ajuntament no pogué celebrar sessió. Ho farà demà de segona convocatòria, a dos quarts de dotze del dia.

La guardia civil de Gandesa ha detingut a Esteve March, veí de Pradell, com presumpte autor de la desaparició de Gertrudis Fabregat Amposta, de vintinou anys, la qual feia vida marital amb el detingut.

A Vimbodi Anton Pascual Arbós, en disputa amb son pare, inferí a aquest deu ferides d'arma blanca, quedant en greu estat.

El parricida ha sigut detingut.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat
 Arraval Sta. Agna, núm. 57
 Valors - Cupons - Camvis - Giros
 Pago de tots els cupons venciment Agost corrent.
 Compra - venta de valors.
 Camvi de monedes i bitllets estrangers.

La veïna de 70 anys Antonia Figuerola Voltès, habitant al carrer de l'Aguila, 20, 2.ón, ahir caigué del terrat del seu pis al de l'entresol de la mateixa casa, produint-se contusions en diferents parts del cos i commoció cerebral.

Ans d'ahir se vegé en l'Audiència provincial una causa contra el guardabarrera del pas a nivell de Sant Vicent, qui, oblidant tancar dit pas, donà lloc a que fos alcançat per un tren el carro guiat per Delfí Batet, ocasionant lesions al conductor i causant al vehícul danys valorats en 975 pessetes. El fiscal sol·licità per al processat la imposició de 300 pessetes de multa i l'abono dels danys causats.

A continuació se vegé altra causa, procedent del jutjat de Tarragona, per furt, contra Rosa Rovira i Florencia Sastre.

El fiscal retirà l'acusació, per ser ambdues menors de dotze anys.

ENRIC AUQUÉ PUJOL

Contractista d'obres

Ofereix son nou domicili, carrer Sant Llorenç, núm. 1, bis, segon.

En el teatre d'estiu de la societat «La Palma» el proper diumenge s'hi representarà el celebrat drama «Magda».

L'agent de policia de Madrid, don Miquel Lorenzo, presentà una denuncia al governador sobre la situació pèssima en que viuen centenars de desgraciades criatures de les que recull la Junta provincial de protecció a l'infancia.

L'esmentat agent realitzà les

oportunes gestions que han donat per resultat escatir que a la vaqueria del carrer de Santa Isabel, on s'expén la llet destinada a la Junta de protecció a la infancia, es facilitava una llet especial, completament adulterada.

Cal fer notar, per a compendre la importancia de la denuncia, que la Junta de protecció a la infancia dona aliment a més de 800 nens.

Horzata Valenciana

La que se serveix en el

BAR ESQUELLA és la mellor i al pur estil de València.

Provar l'HORXATA VALENCIANA del «BAR ESQUELLA» és convence's de que és el refresc preferent d'estiu, immillorable i superior.

Es ven al públic a 60 cènts. litre.

S'ha sol·licitat autorització per a derivar 24.000 metres cúbics d'aigua per segon, del riu Ebre, per a l'abastament de varis pobles de les provincies de Tarragona i Castelló.

Gel SANO (Joaquima)

és el més recomanat per sa puresa. **DIPOSIT** Plaça de Catalunya, número 7.—Reus.

Amb autorització de la Comissaria d'Abastos el vapor «Mediterráneo» està carregant en el port de Tarragona oli dels senyors Mangrané i germans, de Tortosa, adquirit pel govern suïç, el qual té contractats més de mil bocois quin valor i nòlit alcançarà a unes 200 mil pessetes.

Senyors estiujants de Salou:

En llur obsequi i comoditat s'ha obert en aquelles platges la sucursal de **EL GUAYAQUIL**, de Tomás Hortonedá.

Comestibles, ultramarins, embutits i similars. **Assortit complet i preus limitats**

En una montanya de Tivisa, propietat de don Eduard Corbella, se declará un incendi, cremant-se uns 900 metres de mont baix i 100 pins joves.

Per ordre judicial ha sigut sospès en son càrreg el regidor de Tarragona senyor Miro.

DEPENDENT D'ESCRITORI

S'ofereix per a tot el día o per hores. Informes en aquesta impremta.

Ha sigut nomenat administrador de Contribucions d'aquesta provincia don Domenach de Fuenmayor, que servia a Lleida.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS IL·L·TRES. COL·LEGIIS DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

ESPECTACLES

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

SECCIO COMERCIAL

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERC DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS

Londres 90 dl. . . . . operacions diner
Idem xequé . . . . . »
Paris idem . . . . . »
Berlín idem . . . . . »
Marsella vista . . . . . »
Hamburg vista . . . . . »

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pessetes	Opció
440	Gas Reusense.	250
525	Industrial Harinera	400
655	Banco de Reus de Descuentos i préstamos.	500
500	Obligacions Electra Reusense.	500
25	Companyia Reusense de Tramvies, S.A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Electra Reusense	500
2600	Institut P. Mata	2500
560	Institut P. Mata.	500
150	Empresa Hidrofórica	125
525	Obligacions Manicomio Reusense.	500
725	Carburos de Teruel.	500
205	Pantán de Riudecanyes.	50

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regeix des del 14 de Juliol de 1918

Sortides de Reus (Arrabal Robuster)		Sortides de Salou	
Tren 21 a les 6'50	Tren 23 a les 7'40		
" 26 " 8'25	" 25 " 9'20		
" 2 " 10'25	" 11 " 11'20		
" 12 " 15'15	" 1 " 16'10		
" 36 " 17'05	" 35 " 18'40		
" 38 " 19'20	" 37 " 20'05		
Extraordinaris en els dies festius			
" 22 " 5'30	" 21 " 6'10		
" 25 " 11'15	" 27 " 12'10		
" 32 " 16'05	" 43 " 20'30		

PREUS: Bitllet ordinari 0'75 ptes. — Bitllet d'anada i tornada 1'05 — Id. per a nois de 3 a 7 anys 0'60 — **Tarifa especial núm. 4, de bitllets d'anada i tornada a 0'60 ptes.** S'expedeixen aquests bitllets per als trens que surten de Reus fins a les 6'50, i son vàlits per al retorn fins al que surt de Salou a les 16'10. Els dies festius se n'expedirán fins al tren de les 11'15, servirán per al retorn fins al de les 18'40

Linia de Valencia

Surten de Salou per a Valencia 6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló). Arriben a Salou de Valencia 4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Gran Hotel - Restaurant

de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i telèfon

PATHEFONO

Màquina parlant la més econòmica. El diafragma PATHÉ canta sense agulla. Grandios assortit en discos dobles.

Magatzems Gisbert

Plaça Constitució 1 Reus
(A costat de la casa Bofill)

La Hidràulica Reusense de EMILI AULES

Extens assortit en Mosàics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Camí de Riudoms Reus

Fàbregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giro

Rambla dels Estudis, 4 Barcelona

TELÉFONS A 2248 i A 3453

Els cafès GIL

SON: Els de més fortalesa.
Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca) - Reus

Sidral TEIXIDÓ

PREMIAT AMB MEDALLA D'OR
NOM PATENTAT

¿Voleu apagar la sed?
¿Voleu menjar a gust?
¿Voleu digerir bé?

Preneu Sidral TEIXIDÓ

REFRESCANT, APERITIU i DIGESTIU
El SIDRAL TEIXIDÓ és indispensable als estiuejants, excursionistes i caçadors perquè evita les infeccions purificant l'aigua.

Exigiu-lo en els Cafès, Bars i Droguerías.

Únic representant a Reus: D. GAIETA VIRGILI
Plaça de Prim, núm. 3, BAR ESQU. L. A

AVIS IMPORTANT: Com sigui que el merescut éxit alcançat pel Sidral TEIXIDÓ ha fet sorgir explotadors que expendeixen un granulat similar enganyant així al públic, se recomana als consumidors que no es deixin sorprendre en la seva bona fe.

Tot granulat que no vagi envassat, o no se serveixi amb els aparells exclusius del Sidral TEIXIDÓ, son productes similars que'l públic deu rebutjar per il·legítims.

Manufactura General de Goma i Amianto

BLASI, SAGUÉ i PALLÀS

Despatx: Passeig de Sant Joan, 4.-Barcelona
Fàbrica: Roger de Flor, 170 a 176.-Barcelona

Articles per a la Indústria, Maquinaria, Busear, Viticultura, Electricitat, Ortopèdia, Cirurgia, Jugueteria, Sport, etc., etc.—Fabricació de Cánules de Ebointa, amb patent per 20 anys.—Especialitat en el recobert de goma i ebointa de cilindres de ferro per a totes les indústries.—Execució de peces de goma segons dibuix o model.—Borses o bufetes de goma per al gel.

Representant a Reus: Agustí Esteve, Major, 15

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, L'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOÏDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegendària, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituent millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme emporbit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, entortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. Agna, n.º 80 - **REUS**

Sense aquesta marca

aparell **NO** és un Gramòfon
= CATALEGS GRATIS =

Companyia del Gramòfon - S. A.

ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - Despatx: 24, pral. - **REUS**

Dipòsit de Relotgeria. - Relotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

JOSEP SOLÉ

RECADER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estante).

REUS

Güell i Mercader, (Hostalets), 22.
Telèfon 359
Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planzat elèctric.

Galanes, 7

REUS

Non Plus Ultra

Trajos a preus inverossímils

LA CASA MILLOR ASSORTIDA
EN TRAJOS PER A NENS

Portal de Jesús, 1

REUS

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERÁ CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

Fàbrica de Capses de Cartó

ENRIC VIDAL

Carrer Galló, 4

REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LIANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37

REUS

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Llorens, 8, 3.ª

REUS

VENDA

Per retirar-se el seu duenyo es ven el CENTRE DE SUSCRIPCIONS instal·lat a l'Arraval baix de Jesús, 6. mPerinfores dirigir-se a Josep Sans.

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval alt Jesús, REUS.